

^{1632H} **AYNI SUÇUN İŞLENMESİ KOŞULU BAĞLAMINDA
ZİNCİRLEME SUÇ HÜKÜMLERİNİN ÇOCUKLARIN NİTELİKLİ
CİNSEL İSTİSMARI VE NİTELİKLİ CİNSEL SALDIRI SUÇLARI
BAKIMINDAN TATBİKİNE İLİŞKİN YARGITAY KARAR
İNCELEMESİ**

(CASE LAW ANALYSIS OF THE APPLICATION OF THE PROVISIONS ON
SUCCESSIVE CRIME IN THE CONTEXT OF THE CONDITION OF COMMITTING THE
SAME OFFENSE REGARDING THE CRIMES OF AGGRAVATED SEXUAL ABUSE AND
AGGRAVATED SEXUAL ASSAULT)

Arş. Gör. Rabia Bilgenur ELMAS ^{1633*} ^{1634**}

ÖZ

Yargıtay Ceza Genel Kurulu 12.06.2024 tarih ve E.2024/108, K.2024/188 sayılı kararıyla sanığın, mağdura yönelik on dört yaşında başlayıp yirmi sekiz yaşına kadar devam eden eylemlerini yalnızca zincirleme şekilde çocukların nitelikli cinsel istismarı suçu kapsamında değerlendirmiş ve çocuğun nitelikli cinsel istismarı suçu ile nitelikli cinsel saldırı suçlarını zincirleme suç hükümlerinin tatbiki bakımından aynı suç olarak kabul etmiştir. Ceza kanununun farklı maddelerinde düzenlenen ve unsurlarında tam bir birlik bulunmayan bu iki suç tipinin aynı suç olarak kabul görmesi zincirleme suç hükümlerinin uygulanma alanının genişlemesi anlamına gelmektedir. Yazımızda, bahsi geçen iki suç tipinin zincirleme suç müessesesi bakımından aynı suç sayılabilmesi ve yoğun bir haksızlık içeriğine sahip nitelikli cinsel suçlarda zincirleme suç hükümlerinin tatbikinin mümkün olması meseleleri analiz edilecektir.

^{1632H} Eserin Dergimize geliş tarihi: 01.04.2025. İlk hakem raporu tarihi: 06.04.2025. İkinci hakem raporu tarihi: 14.04.2025. Onaylanma Tarihi: 04.05.2025.

^{1633*} Araştırma Görevlisi, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Anabilim Dalı.

^{1634**} Yazarın ORCID belirleyicisi: 0009-0009-7388-2423.

Esere Atıf Şekli: Rabia Bilgenur Elmas “Aynı Suçun İşlenmesi Koşulu Bağlamında Zincirleme Suç Hükümlerinin Çocuğun Cinsel İstismarı ve Cinsel Saldırı Suçları Bakımından Tatbikine İlişkin Yargıtay Karar İncelemesi”, YÜHFD, C.XXII, 2025/2, s.993-1019.

Anahtar Kelimeler: Zincirleme Suç, Çocukların Cinsel İstismarı Suçu, Cinsel Saldırı Suçu, Aynı Suç İşleme Kararı, Sübjektif Şart.

ABSTRACT

With its decision dated 12.06.2024 and numbered E.2024/108, K.2024/188, the Criminal General Assembly of the Court of Cassation evaluated the actions of the defendant against the victim, which started at the age of fourteen and continued until the age of twenty-eight, only within the scope of the crime of aggravated sexual abuse in a chain and accepted the crime of aggravated sexual abuse and aggravated sexual assault as the same crime in terms of the application of the provisions of the successive crime. The acceptance of these two types of crimes, which are regulated in different articles of the Criminal Code and which do not have a complete unity in their elements, as the same crime means the expansion of the application area of the provisions of successive crime. In our article, the issues of the possibility of the two types of crimes to be considered as the same crime in terms of the successive crime principle and the possibility of the application of the successive crime provisions in aggravated sexual offenses with an intense unfair content will be analyzed.

Keywords: *Successive Crime, Sexual Abuse, Sexual Assault, Decision to Commit the Same Offense, Subjective Condition.*

I-Karar: Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 12.06.2024 tarih ve E.2024/108, K.2024/188 sayılı kararı.

II-Karara Konu Teşkil Eden Olay: Sanığın, çocukların nitelikli cinsel istismarı suçundan 30 yıl; nitelikli cinsel saldırı suçundan ise 30 yıl hapis cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin ilk derece mahkemesince verilen hüküm hakkında istinaf yoluna başvurulmuş, Bölge Adliye Mahkemesi ilk derece mahkemesince kurulan hükümleri kaldırarak, TCK'nın 44.¹⁶³⁵ maddesi delaletiyle sanığın, çocukların nitelikli cinsel istismarı suçundan 30 yıl hapis cezasıyla cezalandırılmasına hükmetmiştir.

Hükmün temyiz incelemesini yapan Yargıtay 9. Ceza Dairesi; aynı suç işleme kararının icrası kapsamında aynı mağdureye karşı değişik zaman dilimlerinde 'çocukların cinsel istismarı' (5237 sayılı Kanun'un 103), 'cinsel saldırı' (5237 sayılı Kanun'un 102) ve 'reşit olmayanla cinsel ilişki' (5237

¹⁶³⁵ Bölge Adliye Mahkemesince her iki suçun birbirine teselsül edeceği kabul edilerek TCK'nın 44. maddesi uyarınca en ağır cezayı gerektiren zincirleme şekilde çocukların nitelikli cinsel istismarı suçundan mahkûmiyet kararı verilmiştir.

sayılı Kanun'un 104) suçlarının işlenmesi hâlinde; her ne kadar söz konusu maddelerde düzenlenen suçlardan biri diğerinin daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli hali değil ise de; failin kastı, sözü edilen maddelere konu eylemlerle ilişkisi, belirtilen normlarla korunan hukuki yararın tekliği göz önüne alınarak 'zincirleme şekilde çocukların cinsel istismarı' suçundan uygulama yapılması, diğer normlara ilişkin ihlallerin 5237 sayılı Kanun'un 43 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca artırım oranı belirlenirken nazara alınması gerektiğini gözeterek Bölge Adliye Mahkemesi hükmünü bozmuştur.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı¹⁶³⁶ sanığın her bir suç yönünden cezalandırılmasına dair ilk derece mahkeme kararının hukuka uygun olduğu görüşüyle itiraz yoluna başvurmuş, Yargıtay 9. Ceza Dairesi itirazı yerinde görmemiş ve dosyayı Yargıtay Birinci Başkanlığına göndermiştir.

¹⁶³⁶ Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı “Somut olayda, suçun aynı mağdura karşı farklı zamanlarda birden fazla işlendiğinin anlaşıldığı, ancak işlenen suçların aynı suç olarak kabul edilmesinin mümkün olmadığı, mağdurenin 18 yaşından küçük olduğu dönemde gerçekleşen fiillerin TCK'nın 103. maddesi kapsamında ve çocuğun nitelikli cinsel istismarı suçu niteliğinde olduğu, 18 yaşın ikmalinden sonra cebir ve tehditle gerçekleşen eylemlerin ise TCK'nın 102. maddesi kapsamında nitelikli cinsel saldırı vasfında olduğu, **söz konusu maddelerde düzenlenen suçlardan biri diğerinin daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli hâli olmadığı, korunan hukuki menfaatin tekliğinin de bu suçların birbirine zincirleme suç olarak kabulüne imkân vermediği**, aynı mağdura karşı değişik zamanlarda işlense de aynı suç olmadıklarından TCK'nın 43/1 maddesinde yazılı zincirleme suç hükmünün uygulama imkânının olmadığı, sanığın her bir suç yönünden cezalandırılmasına dair ilk derece mahkeme kararının hukuka uygun olduğu ve olayda uygulama yeri olamayan TCK'nın 44. maddesi delaletiyle zincirleme olarak çocuğun nitelikli cinsel istismarı suçundan mahkûmiyete dair bölge adliye mahkemesi kararının bozulmasına karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde bozma kararı verilmesinin hukuka aykırı olduğu,” görüşüyle itiraz yoluna başvurmuştur.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu ise¹⁶³⁷; nitelikli cinsel saldırı suçu (TCK'nın

¹⁶³⁷ Yargıtay gerekçe olarak: “Şu hâle göre meseleye özellikle zincirleme suç kurumunun suç/ceza politikası bağlamında amacı, orantılılık (TCK'nın 3. maddesi) ve ceza adaleti ilkeleri ışığında bakıldığında; aynı kanun maddesinde düzenlenmiş olsun ya da olmasın bir suçun temel şekli ile daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli şekilleri yanında, aynı hukuki değeri koruyan, işlenen fiillerin doğal mahiyetinde ve seyrinde bir değişikliğin söz konusu olmaması, ikinci ve/veya teselsül eden sonraki suçlar için, ilk/önceki suçu oluşturan fiillerden ayrı ve ek olarak yeni bir hareketin icrası gerekmemesi itibarıyla da maddi ve manevi unsurları bakımından genel hatlarıyla aynıyetini sürdüren suçların, aynı suç kapsamında değerlendirilmesi gerekir. Esasen bu çerçevede kalan suçların, aynı suç tiplerinde olup (kimi nüanslar barındırsa da) aynı adı taşıdıkları da vakiadır.

Uygulamada Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 15.03.2023 tarihli ve 303-151 sayılı, 24.05.2023 tarihli ve 46-303 sayılı, 26.11.2019 tarihli ve 208-666 sayılı kararlarında; çocuğun nitelikli cinsel istismarı ve reşit olmayanla cinsel ilişki suçları ile cinsel taciz ve çocuğun basit cinsel istismarı suçları arasında zincirleme suç hükümlerinin uygulanamayacağını benimserken, 23.01.2018 tarihli ve 651-22 sayılı kararında ise (suç adında da aynıyet bulunmamasına rağmen) resmî belgede sahtecilik ve özel belgede sahtecilik suçları arasında zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerektiğine hükmetmiştir.

Keza 06.12.2022 tarihli ve 39-775 sayılı kararında; "25.07.1998 tarihinde dünyaya gelen mağdurenin 6 yaşından 17 yaşını doldurarak evlendiği 04.08.2015 tarihine kadar sanığın mağdureye yönelik eylemlerini gerçekleştirdiği, mağdurenin 04.08.2015 tarihinde evlendikten sonra babasının Yozgat'ta bulunan evinden ayrılarak eşinin Ankara'da bulunan evine yerleştiği ancak eşiyle geçinemeyerek 2017 yılı Ramazan ayında tekrar baba evine döndüğü, evli kaldığı dönemde mağdureyle yüz yüze görüşen sanığın mağdureye yönelik herhangi bir eyleminin bulunmadığı, bu tarihten şikâyetin yapıldığı 24.10.2017 tarihine kadar sanığın mağdureye yönelik cinsel eylemlerini devam ettirdiği anlaşılan dosyada;" mağdurun evlenerek evden ayrıldığı 2015 yılı ile tekrar sanığın evine döndüğü 2017 yılının Ramazan ayından 24.10.2017 tarihine kadar devam eden eylemlerde sanığın aynı suç işleme kararıyla hareket edip etmediği tartışılmış olup çocukların cinsel istismarı ve cinsel saldırı suçlarının aynı suç olup olmadığı konusu uyuşmazlık konusu yapılmayarak anılan suçların birbirine teselsül ettiği hususu zımnen kabul edilmiştir.

Yargıtay (Kapatılan) 14. Ceza Dairesi de 08.02.2021 tarihli ve 5799-974 sayılı ile 02.02.2017 tarihli ve 10406-408 sayılı kararlarında, tartışmaya açık farklı gerekçe ile mağdurenin onsekiz yaşından küçük olduğu dönemde başlayıp onsekiz yaşını doldurmasından sonra da devam eden eylemleri yönünden 5237 sayılı TCK'nın 102. maddesinde düzenlenen cinsel saldırı suçu ile 103. maddesinde yer alan çocuğun cinsel istismarı suçları ilgili olarak sanığın daha ağır olan ve zincirleme surette gerçekleşen çocuğun nitelikli cinsel istismarı suçundan dolayı cezalandırılmasına karar verilmesi gerektiği düşüncesindedir.

Aynı düşünce sonuçları itibarıyla doktrinde de savunulmaktadır (İzzet Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınevi, Ankara 2020, 16. Bası, s. 629), (Fahri Gökçen Taner, Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar, Seçkin Yayınları, 3. Baskı, s. 293), (Çetin Akkaya, Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara 2017, 1. Baskı, s. 275).

Açıklanan nedenlerle nitelikli cinsel saldırı suçu (TCK'nın 102/2. maddesi) ile çocukların nitelikli cinsel istismarı (TCK'nın 103/2. maddesi) suçlarının, suç adlarında aynıyet
YÜHFD Cilt: XXII Sayı:2 (2025)

102/2. maddesi) ile çocukların nitelikli cinsel istismarı (TCK'nın 103/2. maddesi) suçlarının, TCK'nın 43. maddesinin ilk fıkrası kapsamında aynı suç olarak kabul edilmeleri gerektiğine hükmetmiş ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının itirazını reddetmiştir.

III- Çözümü Gereken Hukuki Problem: Uyuşmazlık; sanığın, katılan mağdura yönelik on dört yaşında başlayıp yirmi sekiz yaşına kadar devam eden eylemlerinin zincirleme şekilde çocukların nitelikli cinsel istismarı suçunu mu yoksa ayrı ayrı on dört yaşından on sekiz yaşının doldurulmasına kadar zincirleme şekilde çocukların nitelikli cinsel istismarı suçu ile on sekiz yaşının doldurulmasından yirmi sekiz yaşına kadar zincirleme şekilde nitelikli cinsel saldırı suçlarını mı oluşturduğunun belirlenmesine ilişkindir.

IV-Problemin Çözümüne İlişkin Görüşler:

A-İlk Derece Mahkemesi ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı; faile iki suç tipi için de ayrı ayrı zincirleme suç hükümlerini tatbik etmek suretiyle çocukların nitelikli cinsel istismarı suçundan ve nitelikli cinsel saldırı suçundan ceza verilmesi görüşündedir.

bulunmasa da, unsurları ile ilgili açıklamalarda da belirtildiği üzere suç tipi olarak; aynı hukuki değeri koruyan, maddi konusu değişmeyen, doğal mahiyetinde ve seyrinde bir değişiklik arz etmeyen, ikinci ve/veya teselsül eden sonraki suçlar için, ilk/önceki suçu oluşturan fiillerden ayrı ve ek olarak yeni bir hareketten bahsedilmeyen her iki suçun maddi ve manevi unsurları bakımından genel hatlarıyla ayniyetlerini koruduklarında kuşku bulunmadığından TCK'nın 43. maddesinin ilk fıkrası kapsamında "...aynı suç" olarak kabul edilmeleri gerekmiştir.

B. Bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde;

Nüfus kayıt örneğine göre 06.08.1992 tarihinde doğan katılan mağdurun babası olan sanığın, katılan mağdurun on beş yaşından küçük olduğu 2006 yılı Haziran ayından on sekiz yaşına kadar cebir ve tehdit kullanmak suretiyle zincirleme şekilde çocuğun nitelikli cinsel istismarı, on sekiz yaşından yirmi sekiz yaşına kadar ise zincirleme şekilde nitelikli cinsel saldırı suçlarını işlediği hususunda Bölge Adliye Mahkemesi ve Özel Daire arasında herhangi bir uyuşmazlık bulunmayan olayda;

Her iki suçu oluşturan fiillerin aynı suç işleme kararının icrası kapsamında işlendiğinde kuşku bulunmadığından, hafiften daha ağıra doğru değil, ağırdan daha hafife doğru işleyen bir süreçte (İzzet Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınevi, Ankara 2020, 16. Bastı, s. 629) seyreden suç yolunda sanık hakkında daha ağır olan çocukların cinsel istismarı suçundan belirlenen cezanın zincirleme suç hükümleri uygulanarak TCK'nın 43. maddesinin birinci fıkrası uyarınca artırılması gerektiği yönündeki Özel Daire kararında hukuken bir isabetsizlik görülmemiştir." ifadelerine yer vermiştir. (<https://karararama.yargitay.gov.tr/> E.T.25.03.2025)

B-Bölge Adliye Mahkemesi; fikri içtima hükümleri gereği faile yalnızca en ağır cezayı gerektiren zincirleme şekilde çocukların nitelikli cinsel istismarı suçundan ceza verilmesi görüşündedir.

C-Yargıtay 9. Ceza Dairesi ve Yargıtay Ceza Genel Kurulu; faile yalnızca zincirleme şekilde çocukların nitelikli cinsel istismarı suçundan ceza verilmesi görüşündedir.

V-Konuya İlişkin Genel Açıklamalar: Bu kısımda zincirleme suç hükümlerinin uygulama alanına değinilecektir. Zincirleme suç; Türk Ceza Kanunu'nun 43. maddesinde; *“Bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda, bir cezaya hükmedilir. Ancak bu ceza, dörtte birinden dörtte üçüne kadar artırılır. Bir suçun temel şekli ile daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli şekilleri, aynı suç sayılır. Mağduru belli bir kişi olmayan suçlarda da bu fıkra hükmü uygulanır.”* şeklinde kaleme alınmıştır.¹⁶³⁸

Ceza hukukunda ana kural faile işlemiş olduğu suç adedince ceza uygulamaktır.¹⁶³⁹ Bu kural gereğince örneğin üç defa hırsızlık suçunu işleyen bir failin üç ayrı hırsızlık suçundan cezalandırılması gerekecektir. Ancak kanun bu kurala bazı istisnalar getirmiştir. Bu istisnalardan birisi de zincirleme suç kurumudur.¹⁶⁴⁰ Buna göre zincirleme suç hükümleri kapsamında birden çok suç işleyen faile tek bir suçtan arttırılmış ceza

¹⁶³⁸ Zincirleme suç kurumunun eleştirisi için bkz. **ÖZBEK Veli Özer / DOĞAN Koray / MERAKLI Serkan / BACAKSIZ Pınar / BAŞBÜYÜK İsa**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 15. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024. s.594,595.

¹⁶³⁹ **SANCAR Türkan Yalçın**, Müteselsil Suç, 1. Baskı, Ankara: Seçkin Yayınevi, 1995. s.15; **GÖKTÜRK Neslihan**, “Türk Hukuku’nda Suçların İçtimai”, Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, C.2, S.1-2, 2014, s.31-59. s.31.

¹⁶⁴⁰ **ARTUÇ Mustafa**, "Zincirleme Suç", Terazi Hukuk Dergisi, C.3, S.28, 2008,s.45-66. s.45; **SANCAR, Türkan Yalçın**, “Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Zincirleme Suç”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.70,2007, s.244-259. s.246; **GÖKCAN Hasan Tahsin/ ARTUÇ Mustafa**, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Cilt:1, 1. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2021. s.1314.

verilir.¹⁶⁴¹¹⁶⁴² Zincirleme suç müessesesi failin lehine olup ağır cezalandırmaları önlemeyi amaçlamaktadır.¹⁶⁴³¹⁶⁴⁴ Tek bir suç işleyen faille zincirleme şekilde suç işleyen failin aynı cezayı alması adalet duygusuyla bağdaşmayacağı için de zincirleme suçta ceza arttırılmaktadır.¹⁶⁴⁵ Zincirleme suç Orta Çağ Avrupa'sında üç defa hırsızlık fiilini gerçekleştiren kişinin ölüm cezasına çarptırılması kuralının şiddetinin hafifletilmesi amacıyla ortaya çıkmıştır.¹⁶⁴⁶ Başlangıçta cezanın hafifletilmesi amacıyla ortaya atılan bu kurum zamanla yargılamayı kolaylaştırmada bir araç vazifesi görür hale gelmiş, seri işlenen suçlarda ispatın zorluğu karşısında bu kurumdan yararlanılmaya başlanmıştır.¹⁶⁴⁷

Zincirleme suç hükümlerinin uygulanabilmesi için birtakım şartların varlığı aranmaktadır. Bunlar; bir suç işleme kararı kapsamında birden çok suçun işlenmesi, birden fazla işlenen suçun aynı suç olması, suçların değişik

¹⁶⁴¹ **ARTUK Mehmet Emin / GÖKCEN Ahmet / ALŞAHİN Mehmet Emin / ÇAKIR Kerim**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 18. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2024. s.789; **HAKERİ Hakan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 22. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2019. s.598; **CENTEL Nur / ZAFER Hamide / ÇAKMUT Özlem**, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 10. Baskı, Beta Yayıncılık, 2017. s.525; **ZAFER Hamide**, Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m.1-75, 6. Baskı, İstanbul: Beta Yayıncılık, 2016. s.501; **AKBULUT Berrin**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 11. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2024. s.1029; **ÖZGENÇ İzzet**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 20. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024. s.692; **SOYASLAN** s.260; **GÖKTÜRK** s.43.

¹⁶⁴² Zincirleme suçta tatbik edilen cezanın fazla ılımlı olduğu, adil ve tatmin edici nitelikte olmadığına dair bkzn. **SANCAR**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Zincirleme Suç, s.259; **SANCAR**, Müteselsil Suç, s.163 Kanaatimizce de zincirleme suçta belirtilen artırım oranlarının yükseltilmesi daha isabetli olacaktır.

¹⁶⁴³ **ZAFER** s.501; **ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAKSIZ / BAŞBÜYÜK** s.588; **ÖZEN Mustafa**, Suçların İçtimai, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2008. s.183.

¹⁶⁴⁴ En ağır cezayı gerektiren suçlardan bazılarının zincirleme suç hükümlerinin kapsamında olmaması dolayısıyla zincirleme suçta tek ceza verilmesinin cezaların şiddetini azaltmak amacını taşıyamayacağına dair farklı görüş için bkzn. **KOCA Mahmut/ ÜZÜLMEZ İlhan**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 17. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024. s.532.

¹⁶⁴⁵ **CENTEL /ZAFER / ÇAKMUT** s.535.

¹⁶⁴⁶ **TOSUN Öztekın**, "Müeselsel Suçlar", İHFM C.22, S.1-4,1957, s.124-149. s.126; **ARTUÇ** s.45; **SANCAR**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Zincirleme Suç, s.247, 248; **GÖKCAN/ ARTUÇ** s.1314; **İŞTEN İnanç**, Türk Ceza Hukukunda Suçların İçtimai, 1. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2021. s.71; **SANCAR**, Müteselsil Suç, s.40.

¹⁶⁴⁷ **İŞTEN** s.74.

zamanlarda işlenmesi¹⁶⁴⁸ ve suçların aynı kişiye karşı işlenmesidir.¹⁶⁴⁹ Bu şartlardan “bir suç işleme kararının bulunması” ve “aynı suçun birden fazla işlenmesi” konumuz açısından önem taşımaktadır.

Zincirleme suçta işlenen suçlardan her biri kanunda zincirleme suça bağlanan hükümler dışında bağımsızlıklarını korumaktadır.¹⁶⁵⁰¹⁶⁵¹ Buna göre örneğin zincirleme şekilde işlenen suçlardan birinin af nedeniyle ortadan kalkması hali diğer suçların varlığını etkilemeyecektir.¹⁶⁵² Fiillerin zincirleme suç kapsamında değerlendirilebilmesi için ayrıca bağımsız birer

¹⁶⁴⁸ Kanunda zincirleme suç hükümlerinin tatbiki için suçun değişik zamanlarda işlenmesinin aranmasının bir suçun aynı anda aynı kişiye karşı birden çok kez işlenmesindeki imkânsızlık sebebiyle gereksiz bulunması hakkında bkzn. **HAKERİ** s.599; **KOCA / ÜZÜLMEZ**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler s.539.

¹⁶⁴⁹ **ARTUK/ GÖKCEN/ ALŞAHİN/ ÇAKIR**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, s.789; **HAKERİ** s.599 vd.; **ZAFER** s.502; **DÖNMEZER Sulhi / ERMAN Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku (Cilt II), 14. Baskı, İstanbul: Der Yayınları, 2019. s.663; **DEMİRBAŞ Timur**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 19. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024.s.605; **MAHMUTOĞLU Fatih Selami / KARADENİZ Serra**, Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler Şerhi, 2. Baskı, İstanbul: Beta Yayıncılık, 2021.s.1119; **ARTUÇ** s.47; **ARTUK Mehmet Emin/ GÖKCEN Ahmet/ YENİDÜNYA A. Caner**, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Cilt:1, 2. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2014. s.1412; **GÖKCAN/ ARTUÇ** s.1316; **İŞTEN** s.81; **ÖZEN** s.184.

¹⁶⁵⁰ Müteselsil suçta suç tekliği ve suç çokluğu görüşleri hakkında ayrıntılı bilgi için bkzn. **İÇEL Kayıhan**, Suçların İçtimai, İstanbul: Sermet Matbaası, 1972. s.88-97.

¹⁶⁵¹ **İÇEL**, Suçların İçtimai s.96; **İÇEL Kayıhan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, İstanbul: Beta Yayıncılık, 2023. s.608; **CENTEL /ZAFER / ÇAKMUT** s.526; **ZAFER** s.501; **DÖNMEZER / ERMAN** s.662,672; **DEMİRBAŞ** s.605; **DÜLGER Murat Volkan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 2. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023. s.832; **KOCA / ÜZÜLMEZ**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler s.532; **MAHMUTOĞLU/ KARADENİZ** s.1117,1118; **SANCAR**, Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Zincirleme Suç, s.248; **SOYASLAN Doğan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 11. Baskı, Ankara: Legem Yayınevi, 2024. s.258; **İŞTEN** s.77,78; **SANCAR**, Müteselsil Suç, s.60 Zincirleme şekilde işlenen suçların bağımsızlıklarını korumadığı duruma zamanaşımı örnek olarak gösterilebilir. Zamanaşımının başlangıcı bakımından zincirleme halde işlenen suçlar tek suç sayılmakta, teselsülü oluşturan son suçun işlendiği tarih esas alınmaktadır. **İÇEL**, Ceza Hukuku Genel Hükümler s.630; **ARTUÇ** s.52; **SOYASLAN** s.260. Kanunda zincirleme suça sadece zamanaşımının tespiti, yetkili mahkemenin saptanması ve cezanın belirlenmesi bakımından sonuç bağlandığı hakkında bkzn. **ARTUÇ** s.62, **SANCAR**, Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Zincirleme Suç, s.248, 249; **GÖKCAN/ ARTUÇ** s.1365 Kanunda özel olarak belirtilen durumlarda dahi suçların bağımsızlıklarını koruduklarına dair farklı görüş için bkzn. **AKBULUT** s.1030,1031.

¹⁶⁵² **SANCAR**, Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Zincirleme Suç, s.249; **SOYASLAN** s.261; **GÖKCAN/ ARTUÇ** s.1331.

suç olma niteliğini kaybetmemiş olması gerekmektedir.¹⁶⁵³ Buna göre suçların tüm unsurlarıyla oluşması¹⁶⁵⁴, kovuşturulabilir ve cezalandırılabilir olması gerekir.¹⁶⁵⁵ Hareketlerin kısa zaman aralığında tekraren işlenmesi halinde, birkaç kere yumruk atılması gibi, birden çok suç meydana gelmediği, ortada tek bir suç olduğu için zincirleme suç hükümleri tatbik edilmeyecektir.¹⁶⁵⁶ Failin her biri ayrı ayrı birer bağımsız suç teşkil eden fiilleri faildeki aynı suç işleme kararı sayesinde birbirine bağlanmakta ve faile tek bir ceza verilmektedir.¹⁶⁵⁷ Suçların aynı suç işleme kararıyla işlenmiş olması şartına sübjektif şart denilmektedir.¹⁶⁵⁸ Karar kavramı kast kavramına göre daha genel nitelikte olup¹⁶⁵⁹ kasttan önce gelir.¹⁶⁶⁰ Karardaki birlik kastın da bir olduğu anlamına gelmez. Failin suçların her birine yönelik kastı ayrı ayrıdır. Ayrı kastlara dayanan bu eylemleri birleştiren ortak bir suç işleme kararıdır.¹⁶⁶¹

¹⁶⁵³ **ARTUK/ GÖKCEN/ ALŞAHİN/ ÇAKIR**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, s.793; **CENTEL /ZAFER / ÇAKMUT** s.526,527.

¹⁶⁵⁴ **HAKERİ** s.599; **ZAFER** s.502; **ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAKSIZ / BAŞBÜYÜK** s.589; **İÇEL**, Suçların İçtiması s.111; **İÇEL**, Ceza Hukuku Genel Hükümler s.606; **AKBULUT** s.1033; **DÜLGER** s.834; **KOCA / ÜZÜLMEZ**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler s.533; **MAHMUTOĞLU/ KARADENİZ** s.1119.; **ARTUÇ** s.48; **SANCAR**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Zincirleme Suç, s.249; **GÖKCEN/ ARTUÇ** s.1316; **SANCAR**, Müteselsil Suç, s.69.

¹⁶⁵⁵ **HAKERİ** s.603; **İÇEL**, Suçların İçtiması s.115 vd.; **İÇEL**, Ceza Hukuku Genel Hükümler s.608; **AKBULUT** s.1036; **MAHMUTOĞLU/ KARADENİZ** s.1120; **ARTUÇ** s.51; **SANCAR**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Zincirleme Suç, s.250; **ARTUK/ GÖKCEN/ YENİDÜNYA** s.1417; **GÖKCEN/ ARTUÇ** s.1318; **İŞTEN** s.88; **SANCAR**, Müteselsil Suç, s.72

¹⁶⁵⁶ **ARTUK/ GÖKCEN/ ALŞAHİN/ ÇAKIR**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, s.793; **CENTEL /ZAFER / ÇAKMUT** s.528; **DÖNMEZER / ERMAN** s.663; **ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAKSIZ / BAŞBÜYÜK** s.590,591; **İÇEL**, Suçların İçtiması s.111; **İÇEL**, Ceza Hukuku Genel Hükümler s.606; **AKBULUT** s.1032; **DÜLGER** s.851; **KOCA / ÜZÜLMEZ**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler s.534, 535.; **ARTUÇ** s.48; **SANCAR**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Zincirleme Suç, s.247, 249; **SOYASLAN** s.264; **GÖKCEN/ ARTUÇ** s.1319; **SANCAR**, Müteselsil Suç, s.63, 64

¹⁶⁵⁷ **ARTUÇ** s.52; **GÖKCEN/ ARTUÇ** s.1332; **İŞTEN** s.78; **SANCAR**, Müteselsil Suç, s.86, 87.

¹⁶⁵⁸ **HAKERİ** s.605.

¹⁶⁵⁹ **ARTUK/ GÖKCEN/ ALŞAHİN/ ÇAKIR**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, s.793.

¹⁶⁶⁰ **İÇEL**, Suçların İçtiması s.135; **CENTEL /ZAFER / ÇAKMUT** s.532; **ZAFER** s.508; **ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAKSIZ / BAŞBÜYÜK** s.592; **DÜLGER** s.847.

¹⁶⁶¹ **CENTEL /ZAFER / ÇAKMUT** s.532; **DÖNMEZER / ERMAN** s.667; **ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAKSIZ / BAŞBÜYÜK** s.592; **DEMİRBAŞ** s.609; **DÜLGER** s.847,848.; **ARTUÇ** s.53; **SANCAR**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Zincirleme Suç, s.254; **GÖKCEN/ ARTUÇ** s.1332; **İŞTEN** s.99; **SANCAR**, Müteselsil Suç, s.95.

Sübjektif şartın anlamı ve kapsamı hakkında çeşitli görüşler ileri sürülmüştür.¹⁶⁶²¹⁶⁶³ Buna göre sübjektif şart; önceden kurulması gereken plan şeklinde, sonradan gerçekleşse bile fiillerin tümüne ilişkin bir tasavvur şeklinde veya failin hareketleri arasında bulunması gereken sübjektif bağlantı¹⁶⁶⁴ şeklinde yorumlanmıştır.¹⁶⁶⁵ İlk görüşe göre failde en baştan beri bulunması gereken bütün neticelere yönelik irade başka bir deyişle *tüm kast*; mağduru, suçun işlenme yerini, zamanını, işleniş şeklini kapsamalıdır.¹⁶⁶⁶¹⁶⁶⁷ Karardan anlaşılması gereken; failin aynı suçu birden çok defa işlemek konusunda önceden kurduğu plan, genel niyetidir.¹⁶⁶⁸¹⁶⁶⁹ Fail işleyeceği

¹⁶⁶² Görüşler hakkında daha detaylı bilgi için bkzn. **ÖZEN** s.189 vd. Zincirleme suça özelliğini veren sübjektif şartın tespiti konusunda daha belirgin ifadelerin kullanılması gerektiği hakkında bkzn. **SANCAR**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Zincirleme Suç, s.253.

¹⁶⁶³ **Yargıtay Ceza Genel Kurulu 14.1.2014 tarih ve 2013/384 Esas, 2014/2 Karar numaralı kararında** aynı suç işleme kararı kavramına dair Yargıtay'ın görüşünü belirtmiştir: "Ceza Genel Kurulunun konuya ilişkin 03.12.2013 gün ve 1475-577, 30.05.2006 gün ve 173-145, 08.07.2003 gün ve 189-207, 13.10.1998 gün ve 205-304, 20.03.1995 gün ve 48-68 ile 02.03.1987 gün ve 341-84 sayılı kararlarında "aynı suç işleme kararı" kavramından, kanunun aynı hükmünü birçok kez ihlal etme hususunda önceden kurulan bir plan, genel bir niyetin anlaşılması gerektiği, bu bağlamda failin suçu işlemeyen önce bir plan yapmasının veya bu suça niyet etmesinin, fakat fiili bir defada yapmak yerine, kısımlara bölmeyi ve o surette gerçekleştirmeyi daha uygun görmesinin, hareketinin önceki hareketinin devamı olmasının ve tüm hareketleri arasında sübjektif bir bağlantı bulunmasının anlaşılması gerektiği kabul edilmiş, ilk eylemle ikinci eylem arasında makul sayılamayacak uzunca bir sürenin geçmesinin, sanığın aynı suç işleme kararıyla değil, çıkan fırsatlardan yararlanmak suretiyle suçu işlediğini gösterdiği belirtilmiştir." (<https://www.lexpera-com-tr>. E.T. 25.04.2025) **GÖKCAN/ ARTUÇ** s.1451

¹⁶⁶⁴ **ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAKSIZ / BAŞBÜYÜK** s.592; **DÜLGER** s.847; **KOCA / ÜZÜLMEZ**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler s.542.

¹⁶⁶⁵ Ayrıntılı bilgi için bkzn. **İÇEL**, Suçların İçtimai s.130-138.

¹⁶⁶⁶ **İÇEL**, Suçların İçtimai s.131; **SANCAR**, Müteselsil Suç, s.93.

¹⁶⁶⁷ Kararın oluşması için suçların ayrıntılı biçimde düşünülmesinin aranmayacağına dair görüş için bkzn. **ZAFER** s.508; **ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAKSIZ / BAŞBÜYÜK** s.592; **SANCAR**, Müteselsil Suç, s.160; Kararda suçun işlenme yeri, zamanı, işleniş şekli ve mağdurun tamamının bir arada gerçekleşmesinin gerekmeceğine dair bkzn. **ARTUÇ** s.54; **GÖKCAN/ ARTUÇ** s.1336.

¹⁶⁶⁸ **ARTUK/ GÖKCEN/ ALŞAHİN/ ÇAKIR**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, s.790; **HAKERİ** s.605; **DÖNMEZER / ERMAN** s.667; **ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAKSIZ / BAŞBÜYÜK** s.592; **ARTUÇ** s.53; **ARTUK/ GÖKCEN/ YENİDÜNYA** s.1414; **SANCAR**, Müteselsil Suç, s.91.

¹⁶⁶⁹ Sancar'a göre; önceden kurulması gereken plan kavramı çok katı bir şekilde yorumlanmamalı, davranış şekli ve araçların önceden ayrıntılı olarak planlanması olarak anlaşılmalıdır. Buna göre; birden çok suç işleyerek bir amaca ulaşmaya ilişkin genel bir karar ve başlangıç programı yeterlidir. Kararın genelliği faile değişen koşullara uyum *YÜHFD Cilt: XXII Sayı:2 (2025)*

birden fazla suçu önceden düşünür¹⁶⁷⁰, önceden aldığı bir kararla suçu kısımlara ayırarak işlemeyi tercih eder.¹⁶⁷¹ Planın çok ayrıntılı olmasına gerek yoktur.¹⁶⁷² Bütün fiillerin gerçekleştirilmesine yönelik verilen karar başlangıçta mevcut olabileceği gibi, ilk fiilden sonraki fiillere yönelik karar daha sonra da oluşturulabilir. Buna göre fail bu kararı ilk fiilin icrası bitene kadar alabilir.¹⁶⁷³

Sübjektif şartın anlamına yönelik ikinci görüşe göre; karar suçun gerçekleştirilmesine yönelik kesin irade iken tasavvur aynı suçun birden çok defa işlenmesine yönelik zihindeki bütüncül kurgudur.¹⁶⁷⁴¹⁶⁷⁵ Tasavvur safhası iradi safhadan önce gelip fiilleri psikolojik bir birlik halinde birleştirir.¹⁶⁷⁶ Sübjektif suç konusuna ilişkin tasavvur sübjektif şartın sağlanması bakımından yeterlidir.¹⁶⁷⁷ Bu görüşün taraftarlarından Tosun'a göre suç işleme kararının birden çok fiili işlemeye yönelik olması gerekmez. Diğer bir ifadeyle önceden alınmış somut bir karar bulunmasa dahi failin yapmak istediği hususu bütün halinde istemesi sübjektif şartın gerçekleşmesi bakımından yeterlidir.¹⁶⁷⁸

Son görüşe göreyse gündelik hayat tecrübelerince failin hareketlerinin birbirinin devamı niteliğinde olduğunun ve failin iradesinin bütün hareketleri kapsadığının anlaşılması halinde sübjektif şart

sağlama imkânı tanımaktadır. **SANCAR**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Zincirleme Suç, s.254; **SANCAR**, Müteselsil Suç, s.97, 98.

¹⁶⁷⁰ **CENTEL /ZAFER / ÇAKMUT** s.532; **ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAĞIZ / BAŞBÜYÜK** s.592.

¹⁶⁷¹ **HAKERİ** s.605; **DÖNMEZER / ERMAN** s.667; **ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAĞIZ / BAŞBÜYÜK** s.592; **ARTUÇ** s.53.

¹⁶⁷² **BULUT İlhan**, “Zincirleme Suçta “Bir Suç İşleme Kararı” Kavramı ve Yargıtay İçtihatları Çerçevesinde İncelenmesi”, **İMİHD**, C. 10, S. 1, 2025, s. 33-68. s.40,41.

¹⁶⁷³ **İÇEL**, Suçların İçtimai s. 133; **HAKERİ** s.606; **BULUT** s.40; **ARTUÇ** s.53; **İŞTEN** s.102; **SANCAR**, Müteselsil Suç, s.98.

¹⁶⁷⁴ **BULUT** s.41; **SANCAR**, Müteselsil Suç, s.89

¹⁶⁷⁵ Suç işlemeyi düşünen failde sırasıyla suç işleme düşüncesi doğar, ardından suçun nasıl gerçekleştirileceği tasavvur edilir, son olarak suçun gerçekleştirilmesine karar verilir. **SOYASLAN** s.262.

¹⁶⁷⁶ **SANCAR**, Müteselsil Suç, s.89.

¹⁶⁷⁷ Soyaslan'a göre karar; birden çok suçun işlenmesinin tasavvur edilerek icra edilmesi doğrultusunda zihnen çözülmesi ve neticelendirilmesidir. **SOYASLAN** s.262.

¹⁶⁷⁸ **TOSUN** s.136; **İÇEL**, Ceza Hukuku Genel Hükümler s.616.

sağlanacaktır.¹⁶⁷⁹¹⁶⁸⁰ Bu görüşe göre karar; sürece yayılmış, dinamik bir kavramdır.¹⁶⁸¹¹⁶⁸²

Kanaatimizce karar kavramını yalnızca başlangıçta kurulmuş bir plan dahilinde işlenen fiilleri değil, daha sonraki bir zamanda devamına karar verilen fiilleri de kapsamak suretiyle son görüşe uygun şekilde failin hareketleri arasındaki sübjektif bağlantı olarak yorumlamak daha adil olacaktır.¹⁶⁸³ Başlangıçta kurulan plan dahilinde kararın oluştuğu durumlar açısından; failin işlenecek suçların temel özellikleri hakkında fikrinin bulunması yeterli kabul edilmeli¹⁶⁸⁴; tüm eylemlerin önceden ayrıntılarıyla öngörülmesi¹⁶⁸⁵ ve suç sayısının önceden belirlenmesi aranmamalıdır.¹⁶⁸⁶ Ancak failin çıkacak fırsatları değerlendirmeye dair genel ve soyut bir karar vermesi halinde aynı suç işleme kararından söz edilemeyecektir.¹⁶⁸⁷ Sanığın aynı suç işleme kararıyla değil, önüne çıkan fırsatları değerlendirmek suretiyle aynı suçu defalarca işlemesi halinde gerçek içtima kuralları

¹⁶⁷⁹ İÇEL, Suçların İçtiması s.134; ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAKSIZ / BAŞBÜYÜK s.592; AKBULUT s.1045.

¹⁶⁸⁰ Mahmutoglu'na göre; sonraki eylemi öncekinin devamı görülmesi şeklinde anlamak sübjektif şartın gerçekleşmesi açısından yeterli değildir. Karar kapsamındaki son suç sona ermeden aynı kişiye karşı aynı suç işlemeye karar verilmesi halinde işlenecek eylem zincire dahil edilebilecektir. Bu aşamadan sonra verilen karar yeni bir karardır. Bknz. MAHMUTOĞLU/ KARADENİZ s.1147,1148.

¹⁶⁸¹ BULUT s.43.

¹⁶⁸² Bu görüşlerin dışında sübjektif unsuru birden çok suç işleme isteği olarak ve aynı amaca yönelmiş kararlar birliği olarak gören görüşler hakkında bknz. BULUT s.43,44.

¹⁶⁸³ Bknz. İÇEL, Suçların İçtiması s.136,137; İÇEL, Ceza Hukuku Genel Hükümler s.616,617; AKBULUT s.1045,1046; DEMİRBAŞ s.609,610; DÜLGER s.847; KOCA / ÜZÜLMEZ, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler s.542.

¹⁶⁸⁴ Failin suçları nasıl, hangi araçlarla ve ne zaman işleyeceğini düşünmesinin gerekmeceğine dair bknz. ZAFER s.508.

¹⁶⁸⁵ CENTEL /ZAFER / ÇAKMUT s.532; İÇEL, Ceza Hukuku Genel Hükümler s.618.

¹⁶⁸⁶ HAKERİ s.605,606.

¹⁶⁸⁷ İÇEL, Suçların İçtiması s.137; ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAKSIZ / BAŞBÜYÜK s.593; İÇEL, Ceza Hukuku Genel Hükümler s.617; AKBULUT s.1046; DÜLGER s.847; KOCA / ÜZÜLMEZ, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler s.542,543; SANCAR, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Zincirleme Suç, s.255; GÖKCAN/ ARTUÇ s.1336; İŞTEN s.102; SANCAR, Müteselsil Suç, s.98.

uygulanacaktır.¹⁶⁸⁸ Benzer şekilde suç işleme kararı, saik birliğine varacak şekilde de yorumlanmamalıdır.¹⁶⁸⁹¹⁶⁹⁰

Bir suç işleme kararının varlığını tespit noktasında hâkimin takdir yetkisi bulunmaktadır.¹⁶⁹¹ Cezanın belirlenmesinde hayati öneme sahip olan sübjektif şartın varlığının tespiti titizlikle gerçekleştirilmeli, anlamı ne çok daraltılmalı ne de çok genişletilmelidir.¹⁶⁹² Bu hususta suçların işleniş biçimindeki benzerlik¹⁶⁹³, aynı türden fırsatları değerlendirme, suçla korunan hukuki değer, hareketin yöneldiği konunun nitelik ve farklılıkları, suçlar arasındaki zaman aralığı, suçların işlenme yeri ve zamanı arasındaki ilişki, suçun işlenmesine hükümden sonra devam edilmesi¹⁶⁹⁴ ve benzeri kıstaslardan¹⁶⁹⁵ yararlanılabilmektedir.¹⁶⁹⁶¹⁶⁹⁷

¹⁶⁸⁸ TANER, Fahri Gökçen, **Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar**, 3. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023. s.290.

¹⁶⁸⁹ BULUT s.47; SANCAR, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Zincirleme Suç, s.254 Örneğin hırsızlığı meslek edinmiş bir kimsenin işleyeceği birden çok hırsızlık suçu kapsamında sahip olduğu genel saik birliği, suç işleme kararındaki birlik olarak kabul edilemez. SANCAR, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Zincirleme Suç, s.254; SANCAR, Müteselsil Suç, s.95.

¹⁶⁹⁰ Cinsel yararlanma saikinin suç işleme kararı olarak kabul edilmesi halinde faillerin adeta suç işlemek üzere teşvik edildiği hakkında bkzn. BULUT s.61. Yazar bu durumu cezaların caydırıcılığının engellenmesi, toplumdaki adalet duygusunun sarsılması, mağdurun göz ardı edilmesi sonucunu doğuracağı için eleştirmektedir. BULUT s.61, 62, 63.

¹⁶⁹¹ İÇEL, Suçların İçtimarı s.139; ÖZGENÇ s.691; TOSUN s.136; GÖKCAN/ ARTUÇ s.1337

¹⁶⁹² SANCAR, Müteselsil Suç, s.160.

¹⁶⁹³ Özgenç; zincirleme şekilde gerçekleşen önce cinsel istismar ardından cinsel saldırı suçlarında ağırdan hafife doğru işleyen bir sürecin bulunduğu ve fiillerin doğal mahiyetinde bir değişiklik bulunmadığından dolayı bu suçlardan ayrı ayrı ceza vermek yerine cinsel istismar suçundan zincirleme suç hükümleri uygulanarak ceza verilmesi gerektiğini savunmaktadır. Bknz. ÖZGENÇ s.694. Yazarın bu görüşüne katılmamaktayız.

¹⁶⁹⁴ İÇEL, Suçların İçtimarı s.139; İÇEL, Ceza Hukuku Genel Hükümler s.619 vd.

¹⁶⁹⁵ Zafer bu sayılanlarafailin ikrarı, failin düzenli gelir sağlayan bir mesleğe sahip olup olmaması gibi kriterleri eklemektedir. ZAFER s.508.

¹⁶⁹⁶ ARTUK/ GÖKCEN/ ALŞAHİN/ ÇAKIR, Ceza Hukuku Genel Hükümler, s.790; HAKERİ s.607,608; CENTEL /ZAFER / ÇAKMUT s.532,533; ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAKSIZ / BAŞBÜYÜK s.592 vd.; AKBULUT s.1047; DÜLGER s.849; ARTUÇ s.55; ARTUK/ GÖKCEN/ YENİDÜNYA s.1415; GÖKCAN/ ARTUÇ s.1337; İŞTEN s.103; ÖZEN s.196 vd.

¹⁶⁹⁷ Yargıtay Ceza Genel Kurulu 08.11.2023 tarihli 2023/306 Esas, 2023/590 Karar numaralı kararında bir suç işleme kararının tespitinde yararlandığı kıstaslara yer vermiştir: “Failin iç dünyasını ilgilendiren bu kararın varlığının her olayın özelliğine göre suçun işleniş biçimi, suçun işlenmesindeki özellikler, fiillerin işlendikleri yer ve işlenme zamanı, fiiller arasında geçen süre, korunan değer ve yarar, hareketin yöneldiği maddi YUHFD Vol. XXII No.2 (2025)

Suçlar arasındaki zaman aralığı önemli bir kıstas olmakla beraber kesin sınırlar içermemektedir. Suçların değişik zamanlarda işlenmesi koşulunun sağlanıp sağlanmadığı somut olayın özellikleri çerçevesinde değerlendirilecektir.¹⁶⁹⁸¹⁶⁹⁹ Suçlar arasındaki zaman aralığının uzun olması yeni bir suç işleme kararının varlığına dair karine teşkil edebilecektir.¹⁷⁰⁰¹⁷⁰¹

konunun niteliği, olayların oluşum ve gelişimi ile dış dünyaya yansıyan diğer tüm özellikler değerlendirilerek belirlenmesi gerekecektir.” (<https://www.lexpera-com-tr>. E.T. 01.05.2025)

¹⁶⁹⁸ HAKERİ s.611; ARTUK/ GÖKCEN/ ALŞAHİN/ ÇAKIR, Ceza Hukuku Genel Hükümler, s.791; ZAFER s.509; İÇEL, Suçların İçtimai s.141,142; İÇEL, Ceza Hukuku Genel Hükümler s.621; AKBULUT s.1037; DEMİRBAŞ s.606; DÜLGER s.837; ÖZEN s.199.

¹⁶⁹⁹ Yargıtay Ceza Genel Kurulu 14.1.2014 tarih ve 2013/384 Esas, 2014/2 Karar numaralı kararında belirtilen hususu şu şekilde açıklamıştır: “Suç işleme kararının yenilenip yenilenmediği, birden çok suçun aynı karara dayanıp dayanmadığı, aynı zamanda suçlar arasındaki süre ile de ilgilidir. İşlenen suçların arasında kısa zaman aralıklarının olması suç işleme kararında birlik olduğuna; uzun zaman aralıklarının olması ise suç işleme kararında birlik olmadığına karine teşkil edebilir. Yine de çeşitli suçlar arasında az veya çok uzun zaman aralığının var olması, bu suçların aynı suç işleme kararının etkisi altında işlendiğini ya da işlenmediğini her zaman göstermez. Diğer bir anlatımla, sürenin uzunluğu kararın yenilendiğini düşündürebileceği gibi, kısalığı da her zaman kararın yürürlükte olduğunu göstermeyebilir. Diğer taraftan, hukuki veya fiili kesintiler olduğunda farklı değerlendirmeler yapılacaktır. Ancak bu değerlendirme her olayda ayrı ayrı ve diğer şartlar da dikkate alınarak yapılmalıdır. Bu nedenle, başlangıçta belirli bir süre geçince suç işleme kararı yenilenmiş ya da değişmiş olur demek, soyut ve delillerden kopuk bir değerlendirme olacaktır. Failin iç dünyasını ilgilendiren bu kararın varlığının her olayın özelliğine göre suçun işleniş biçimi, suçun işlenmesindeki özellikler, fiillerin işlendikleri yer ve işlenme zamanı, fiiller arasında geçen süre, korunan değer ve yarar, hareketin yöneldiği maddi konunun niteliği, olayların oluşum ve gelişimi ile dış dünyaya yansıyan diğer tüm özellikler değerlendirilerek belirlenmesi gerekecektir.” (<https://www.lexpera-com-tr>. E.T. 25.04.2025) GÖKCEN/ ARTUÇ s.1451.

¹⁷⁰⁰ İÇEL, Suçların İçtimai s.142; HAKERİ s.607; ZAFER s.505; DÖNMEZER / ERMAN s.667; ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAĞSIZ / BAŞBÜYÜK s.591,593; İÇEL, Ceza Hukuku Genel Hükümler s.621; DÜLGER s.837; ARTUÇ s.58; SOYASLAN s.263; ÖZEN s.199

¹⁷⁰¹ Örneğin Yargıtay 14. Ceza Dairesi 17.02.2020 tarihli ve 2019/4381 Esas, 2020/1216 Karar numaralı kararında askerlik süresini yeni bir suç işleme kararının oluşumu bakımından yeterli kabul etmiştir: “...mevcut zeka geriliği nedeniyle kendisine yönelik eylemin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamayan ve ruhsal yönden fiile mukavemet edemeyen mağdurun komşusu olan sanığın, bir suç işleme kararının icrası kapsamında muhtelif zamanlarda değişik yerlere götürdüğü mağduru tehdit ederek cinsel organını birden fazla kere makatına soktuğu ve bir süre sonra askere gitmesi nedeniyle müsnet suçu işleme imkanı ortadan kalkan sanığın, terhis olmasının ardından mahalleye döndüğünde sokakta gördüğü mağduru tehdit ederek tekrar cinsel organını makatına soktuğu tüm dosya içeriğinden anlaşıldığından, askerlik görevi nedeniyle yaşanan fiili kesinti sonrası sanığın YÜHFD Cilt: XXII Sayı:2 (2025)

Benzer şekilde zaman aralığının kısa olması da suç işleme kararının değişmediğine delalet olabilir.¹⁷⁰² Burada dikkat edilmesi gereken husus zaman aralığının uzunluğundan çok faildeki suç işleme kararının aynılığıdır.¹⁷⁰³ Zira zaman aralığının az veya çok olması suçların aynı suç

suç işleme kastının yenilendiği nazara alınarak son eyleminden dolayı ayrı hüküm kurulması gerektiği gözetilmeden eylemlerin bütün halinde zincirleme şekilde çocuğun nitelikli cinsel istismarı suçunu oluşturduğu gerekçesiyle yazılı şekilde karar verilmesi” (<https://karararama.yargitay.gov.tr/> E.T.25.04.2025) Yargıtay Ceza Genel Kurulu 22.10.2019 tarih ve 2016/1435 Esas, 2019/624 Karar numaralı kararında suç işleme kararının yenilenmesi bağlamında fiili ve hukuki kesinti kavramları üzerinde durmuş ve somut olayda fiili kesintinin gerçekleşmesinden dolayı zincirleme suç hükümlerinin tatbik edilemeyeceğine hükmetmiştir: “...Yapılmakta olan soruşturma sonucunda toplanan delillerin failin suçu işlediği yönünde yeterli şüphe oluşturması üzerine Cumhuriyet savcısınca şüpheli hakkında CMK'nın 170. maddesi uyarınca iddianamenin düzenlenmesiyle hukuki kesinti oluşmaktadır. **Fiili kesinti ise failin eylemine ara vermesi veya tutuklanması, askere gitmesi, uzun bir süre hastanede yatması gibi nedenlerle eylemini sürdürememesi hallerinde meydana gelebilecektir.** Ancak bu durumlarda eylemlerin gerçekleştirildiği yer ve araya giren zaman aralığı gibi somut olay özellikleri gözönünde bulundurularak suç işleme kararının yenilenip yenilenmediği ve bu bağlamda fiili kesintinin gerçekleşip gerçekleşmediği belirlenmelidir. Hukuki veya fiili kesintinin söz konusu olmadığı durumlarda ise zincirleme suç hükümlerinin uygulanması mümkündür.

...

Bu açıklamalar ışığında uyumsuzluk konusu değerlendirildiğinde;

17.05.2006 tarihinde Aydın ili Germencik ilçesi A2 Mahallesinde gerçekleşen sahte parayı tedavüle koyma eylemine ilişkin Germencik Cumhuriyet Başsavcılığınca düzenlenen 22.06.2006 tarihli iddianameden önce hukuki kesinti gerçekleşmemiş ise de 13.03.2006 tarihinde İzmir ili, Torbalı ilçesi, A1 Mahallesinde, 17.05.2006 tarihinde Aydın ili Germencik ilçesi A2 Mahallesinde sahte para tedavüle koyan sanık ...'nin **her iki eylemi arasında iki ay dört günlük bir zaman aralığının bulunması, her iki eylemde ele geçirilen sahte paraların farklı değerlerde olması, sanığın ikinci eylemini daha rahat hareket edebileceği düşüncesi ile ilk eylemine ilişkin yakalandığı İzmir ili sınırları dışına çıkarak farklı bir yerde gerçekleştirilmesi ve ilk eylemine ilişkin suçu arkadaşları ile birlikte gezdiği görüntüsü vererek işlerken ikinci eyleminde tek başına sahte parayı tedavüle sürerek eylem tarzını değiştirmesi hususları bir bütün olarak göz önüne alındığında** sanığın her iki eylemi arasında kastı da içine alıp ondan önce gelen bir suç işleme kararından, diğer bir deyişle eylemleri ortak bir zemine taşıyan subjektif bir bağdan söz edilemeyeceği, sanığın 17.05.2006 tarihli olayda yenilenmiş suç işleme kararı ile hareket ettiği diğer bir anlatımla her iki olay arasında fiili kesintinin oluştuğu, bu bağlamda sanık hakkında zincirleme suç hükümlerinin uygulanamayacağı ve sanığın her iki eylemi nedeniyle ayrı ayrı cezalandırılması gerektiği kabul edilmelidir.” (<https://www.lexpera-com-tr>. E.T. 25.04.2025) GÖKCAN/ ARTUÇ s.1409.

¹⁷⁰² CENTEL /ZAFER / ÇAKMUT s.533; ZAFER s.509; ÖZEN s.199.

¹⁷⁰³ CENTEL /ZAFER / ÇAKMUT s.530; ZAFER s.504; ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAKSIZ / BAŞBÜYÜK s.591; AKBULUT s.1037; KOCA / YUHFD Vol. XXII No.2 (2025)

işleme kararıyla işlendiğini kesin bir şekilde ortaya koymaz.¹⁷⁰⁴ Bununla beraber zaman aralığının çok uzun olması zincirleme suçun tatbikini engellemelidir. Aksi takdirde failin eylemleri bir ömür boyunca gerçekleşse dahi zincirleme suç kapsamında değerlendirilir ki bu durum zincirleme suç kurumunun mantığına da aykırıdır.¹⁷⁰⁵ Zaman aralığının makul olmaması halinde failin bir suç işleme kararıyla değil, çıkan fırsatlardan yararlanmak suretiyle suç işlediği sonucuna ulaşılabilecektir.¹⁷⁰⁶¹⁷⁰⁷

Belirtilen kriterlerin kullanılmasına rağmen gerçekleştirilen birden çok suçun bir suç işleme kararı kapsamında işlendiğine dair kesin bir sonuca ulaşılamaması halinde şüpheden sanık yararlanır ilkesi uygulanacak ve bir suç işleme kararının gerçekleştiği kabul edilebilecektir.¹⁷⁰⁸¹⁷⁰⁹ Bir suç işleme kararının kapsamını irdeledik. Peki, aynı suç ifadesinden ne anlaşılmalı, değerlendirme hangi kriter baz alınarak yapılmalıdır? Bu konuda suçun nitelikli hallerini dahi aynı suç kavramı kapsamında kabul etmeyecek kadar zincirleme suç kurumunu daraltan görüşler olduğu gibi; benzer hukuki değerlerin ihlalini ya da suçun basit şeklini esas alan görüşler de

ÜZÜLMEZ, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler s.543; SOYASLAN s.263; GÖKCAN/ARTUÇ s.1334; ÖZEN s.199

¹⁷⁰⁴ SANCAR, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Zincirleme Suç, s.255; SANCAR, Müteselsil Suç, s.101, 102.

¹⁷⁰⁵ TANER s.292, 293.

¹⁷⁰⁶ ARTUÇ s.59; TANER s.293.

¹⁷⁰⁷ Yargıtay Ceza Genel Kurulu 14.1.2014 tarih ve 2013/384 Esas, 2014/2 Karar numaralı kararında: “Sanığın, yatılı bölge ilköğretim okulunda 5. sınıf öğrencisi olan ve ayda bir defa üç gün süreyle izinli olarak eve gelip kalan kız kardeşi katılana yönelik olarak ilk defa 2009 yılı Ağustos ayında cebir ve şiddet kullanmak suretiyle basit cinsel istismar suçunu işlediği, ikinci olarak da 2010 yılı ara tatilinde Şubat ayında basit istismar suçunu işlediği sabit olan somut olayda, ilk eylemle ikinci eylem arasında geçen ve makul sayılamayacak olan yaklaşık 6 aylık uzunca bir süre, sanığın aynı suç işleme kararıyla değil, çıkan fırsatlardan yararlanmak suretiyle ikinci suçu işlediğini göstermektedir. Zira iki eylem arasında geçen 6 aylık sürede birden fazla kez eve gelerek kalan katılana karşı, sanığın herhangi bir eylem gerçekleştirilmemiş olması, aynı suç işleme kararı altında hareket etmediği anlamına gelmektedir.” (<https://www.lexpera-com-tr>. E.T. 25.04.2025) GÖKCAN/ARTUÇ s.1451.

¹⁷⁰⁸ İÇEL, Suçların İçtimaı s.144; MAHMUTOĞLU/ KARADENİZ s.1163; ARTUÇ s.62.; ÖZEN s.207; SANCAR, Müteselsil Suç, s.114.

¹⁷⁰⁹ Yargıtay'ın zincirleme suç içtima kuralının koşullarını araştırmadan sadece sanık ve mağdurun aynı kişiler olması ve eylem aralıklarının çok uzun yıllara yayılmamasını tüm eylemlerin zincirleme suç kapsamında işlendiğini ispatlayan kanuni kesin delil gibi görmesi hakkında bkz. ÜNVER Yener, “Yargıtay 5. Ceza Dairesinin Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlara İlişkin Bazı Kararlarının Değerlendirilmesi”, Yargıtay Kararları Çerçevesinde Ceza Hukuku Sempozyumu (14-15 Ocak 2011) Ankara, 2011. s.217-243. s.221.

YÜHFD Cilt: XXII Sayı:2 (2025)

bulunmaktadır.¹⁷¹⁰ İşlenen suçların aynı suç kapsamında olup olmadığı değerlendirilirken¹⁷¹¹ korunan hukuksal yarar kavramı değil¹⁷¹²¹⁷¹³ temel suç tipi esas alınmalıdır.¹⁷¹⁴¹⁷¹⁵ Bu yüzden suç tiplerinin aynı bölümde yer alması zincirleme suç hükümlerinin tatbiki bakımından yeterli değildir.¹⁷¹⁶¹⁷¹⁷ Keza farklı isme sahip suçların varlığı halinde aynı suçtan söz edilemeyecektir.¹⁷¹⁸ Aynı suçun işlenmesinden kanunun aynı maddesinin ihlali de anlaşılmamalıdır. Belirtmiş olduğumuz üzere kanunun aradığı aynı suç

¹⁷¹⁰ Kanunun aynı hükmünü belirlemede ileri sürülen görüşler hakkında detaylı bilgi için bkz. **SANCAR**, Mütessilsil Suç, s.77 vd.

¹⁷¹¹ Ayrıntılı bilgi için bkz. **ÖZEN** s.209, 210.

¹⁷¹² **ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAKSIZ / BAŞBÜYÜK** s.590; **DÜLGER** s.842.

¹⁷¹³ Aynı hukuki değeri koruyan suçların aynı suç kapsamında değerlendirilmesi hakkında farklı görüş için bkz. **SOYASLAN** s.260. Yazara göre; zincirleme suç hükümlerinin tatbiki bakımından aynı bölümdeki suçlardan birinin ihlali yerine aynı maddenin ihlalinin aranması ceza hukukunun temel ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.

¹⁷¹⁴ **DÖNMEZER / ERMAN** s.666; **SANCAR**, Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Zincirleme Suç, s.252

¹⁷¹⁵ Eski Kanun döneminde kanunun aynı hükmü tabirinden; “benzer hukuki değerlerin ihlalinin”, “kanunun aynı fıkrasının ihlalinin” veya suçun basit şeklinin esas alınması gerektiği hakkında farklı görüşler bulunduğu dair bkz. **SANCAR**, Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Zincirleme Suç, s.252.

¹⁷¹⁶ **İÇEL**, Suçların İçtimaı s.127; **İÇEL**, Ceza Hukuku Genel Hükümler s.612; **HAKERİ** s.600; **ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAKSIZ / BAŞBÜYÜK** s.590; **AKBULUT** s.1038; **TOSUN** s.135; **SANCAR**, Mütessilsil Suç, s.84,85.

¹⁷¹⁷ Nitekim **Yargıtay 14. Ceza Dairesi 08.11.2016 tarih ve 2016/8128 Esas, 2016/7655 Karar numaralı kararında** aynı mağdura karşı 15 yaşından küçük olduğu dönemde çocuğun basit cinsel istismarı ile 15 yaşını doldurduktan sonraki dönemde reşit olmayanla cinsel ilişki suçunu işleyen failin iki suçtan da ayrı ayrı cezalandırılması gerektiğine hükmetmiştir: “... Mağdurenin aşamalardaki anlatımları savunma ve tüm dosya içeriğine göre, sanığın mağdurenin onbeş yaşını henüz ikmal etmediği, 15.08.2014 tarihindeki mağdureyi öpme, cinsel organını cinsel organına dokundurma şeklindeki eylemlerinin çocuğun basit cinsel istismarı; mağdurenin onbeş yaşını doldurduktan sonraki organ sokma suretiyle cinsel ilişkiye girme şeklindeki eylemlerinin mağdurenin rızasıyla gerçekleştiği anlaşıldığından reşit olmayanla cinsel ilişki suçunu oluşturduğu gözetilerek, sanığın bu iki suçtan mahkûmiyeti yerine, yazılı şekilde çocuğun nitelikli cinsel istismarı suçundan hüküm kurulması...” (<https://www.lexpera-com-tr>. E.T. 25.04.2025) **GÖKCAN/ ARTUÇ** s.1343,1344.

¹⁷¹⁸ **ZAFER** s.504.

tipinin ihlalidir.¹⁷¹⁹¹⁷²⁰ Aynı suçun kapsamına suçun temel şeklinin yanında daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli şekilleri de girmektedir. Örneğin dolandırıcılık ve nitelikli dolandırıcılık suçları arasında zincirleme suç hükümleri uygulanabilecekken¹⁷²¹ dolandırıcılık ve hırsızlık suçları arasında bu hükümler uygulanamayacaktır. Doktrinde bir suçun neticesi sebebiyle ağırlaşmış halinin de aynı suç kapsamında değerlendirilmesi gerektiği savunulmaktadır.¹⁷²²

Yargıtay'ın farklı suç tiplerinin ihlalini zincirleme suç kapsamında değerlendirdiği kararları da mevcuttur.¹⁷²³ Örneğin resmi belgede sahtecilik suçunun ve özel belgede sahtecilik suçunun aynı suç kapsamında değerlendirilmesi gerektiğine ilişkin kararları bulunmaktadır.¹⁷²⁴ Yargıtay'ın

¹⁷¹⁹ İÇEL, Suçların İçtimaı s.127,128; İÇEL, Ceza Hukuku Genel Hükümler s.612; ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAKSIZ / BAŞBÜYÜK s.589; DÜLGER s.841, 842; SANCAR, Müteselsil Suç, s.83.

¹⁷²⁰ Akbulut, aynı suçtan bahsedilebilmesi için ihlal şekillerinin ve hukuki değerinin aynı olmasının gerektiğini savunurken (AKBULUT s.1038); Koca ve Dülger, hukuksal değerinin ve tipikliğin maddi ve manevi unsurlarının genel itibarıyla aynı olması gerektiğini savunmaktadır. (KOCA / ÜZÜLMEZ, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler s.538; DÜLGER s.841).

¹⁷²¹ ARTUK/ GÖKCEN/ ALŞAHİN/ ÇAKIR, Ceza Hukuku Genel Hükümler, s.796; İÇEL, Ceza Hukuku Genel Hükümler s.612; DÜLGER s.841; ARTUÇ s.56; SANCAR, Müteselsil Suç, s.84.

¹⁷²² HAKERİ s.600; Suçun temel şekli ile neticesi sebebiyle ağırlaşmış halinin her zaman aynı suçu oluşturmayacağı hakkında bkzn. AKBULUT s.1040,1041; İŞTEN s.94; Neticesi sebebiyle ağırlaşmış suçlarda zincirleme suç hükümlerinin uygulanmayacağına dair görüş için bkzn. ÖZEN s.258, 259.

¹⁷²³ ARTUK/ GÖKCEN/ ALŞAHİN/ ÇAKIR, Ceza Hukuku Genel Hükümler, s.797.

¹⁷²⁴ Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 23.01.2018 tarihli ve 2015/651 Esas, 2018/22 Karar numaralı kararı şu şekildedir: "Sahtecilik suçları bakımından ise, kanun koyucunun resmî belgede sahtecilik ve özel belgede sahtecilik suçlarını benzer şekilde düzenlemesi, her iki suçta korunan hukuki yararın kamu güveni olması, suçların mağdurunun geniş anlamda toplumu oluşturan tüm bireyler olması ve suç isimlerinin aynı olması nedeniyle, resmî belgede sahtecilik suçu ile özel belgede sahtecilik suçunun "aynı suç" kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir." Benzer karar için bkzn. Yargıtay CGK 8.11.2015 tarih ve 2014/173 Esas, 2015/495 Karar numaralı kararı (<https://www-lexpera-com-tr>. E.T. 25.04.2025) GÖKCEN/ ARTUÇ s.1443. Yargıtay Ceza Genel Kurulu 24.05.2023 tarih ve 2022/46 Esas, 2023/303 Karar numaralı kararında aksi görüşe yer vermiştir. "Aynı suçtan maksat, ilk suç ile ikinci suç arasında korunan hukuki değer, tipikliğin maddi ve manevi unsurları bakımından genel hatlarıyla aynıyetin varlığıdır. Resmi belgede sahtecilik suçuyla özel belgede sahtecilik suçunun aynı suç kapsamında değerlendirilmesi gerektiği yolundaki kabulün yerinde olmadığını belirtmek gerekmektedir. Her iki suçun unsurlarının tamamen benzer olduğuna ilişkin düşünce de isabetsizdir. Her şeyden önce bu suçların konuları birbirinden farklıdır. Resmi belgede sahtecilik suçunun konusunu resmi belge, özel belgede sahtecilik suçunun YÜHFD Cilt: XXII Sayı:2 (2025)

bu kararlarına katılmamaktayız.¹⁷²⁵ Resmi belgede sahtecilik suçunun konusu resmi belge oluşturmaktadır. Resmi belge; kamu görevlisi tarafından görevi gereği kanundaki usule uygun olarak düzenlenen belgedir.¹⁷²⁶ Özel belgede sahtecilik suçunun ise konusu özel belge olup özel belge; resmi belge niteliği bulunmayan ve kanun gereği resmi belge de sayılmayan hukuken korunmaya değer bütün belgeleri ifade etmektedir.¹⁷²⁷ Resmi belgede sahtecilik suçunda özel belgede sahtecilik suçunun aksine eylemin cezalandırılabilmesi için resmi belgenin sahte olarak düzenlenmesi yeterli kabul edilmekte, ayrıca bu belgenin kullanılması aranmamaktadır.¹⁷²⁸ Bu kapsamda konusu, hareket unsuru ve yaptırımı¹⁷²⁹ birbirinden farklı olan ve kanunun farklı maddelerinde düzenlenmiş bulunan bu iki suç tipinin aynı suç olarak kabul edilmesi mümkün olmayacaktır.

Sonuç

Yargıtay Ceza genel Kurulu; çocukların nitelikli cinsel istismarı suçu ile nitelikli cinsel saldırı suçunun aynı suçu oluşturduğuna dair kararında gerekçe olarak korunan hukuki değer ve maddi konunun aynılığına, doğal mahiyetinde ve seyrinde bir değişiklik arz etmemesine, sonraki suçlar için, önceki suçu oluşturan fiillerden ayrı ve ek olarak yeni bir hareketten bahsedilmemesine ve her iki suçun maddi ve manevi unsurlarının genel itibarıyla aynı olmasına yer vermiştir.

konusunu ise özel belge oluşturmaktadır. Yine resmi belgede sahtecilik suçu seçimlik hareketli bir suç olarak düzenlenmiştir, özel belgede sahtecilik suçu çok hareketli olarak düzenlenmiştir. Bu itibarla unsurları birbirinden tamamen farklı olan bu suçların aynı suç sayılarak zincirleme suç kuralının kapsamına alınması isabetli olmamıştır (Mahmut Koca, İlhan Üzülmüş, Türk Ceza Hukuk Genel Hükümler, Seçkin Yayınları, 15. Bası, Ankara, 2022, s. 535-536).” (<https://karararama.yargitay.gov.tr/> E.T.25.03.2025)

¹⁷²⁵ Benzer görüş için bkz. KOCA / ÜZÜLMÜŞ, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler s.538,539; TEZCAN Durmuş / ERDEM Mustafa Ruhan / ÖNOK R. Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 21. Baskı, Ankara: Seçkin Yayınları, 2023. s.972.

¹⁷²⁶ TEZCAN / ERDEM / ÖNOK, s.932; ÖZBEK / DOĞAN / BACAKSIZ s.858.

¹⁷²⁷ TANERİ Gökhan/ KAMIŞLI Gani, Dolandırıcılık – Sahtecilik – Güveni Kötüye Kullanma Suçları, 3. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024. s.996; TEZCAN / ERDEM / ÖNOK, s.935, 949; ÖZBEK / DOĞAN / BACAKSIZ s.862.

¹⁷²⁸ TEZCAN / ERDEM / ÖNOK, s.940; TANERİ/ KAMIŞLI, s.857; ÖZBEK / DOĞAN / BACAKSIZ s.887

¹⁷²⁹ Resmi belgenin kanıt gücünün yüksek olması dolayısıyla bu belgeye bağlanan neticenin ağır olması ve kamu idaresinin işleyiş düzeninin ihlal edilmesi nedeniyle resmi belgede sahteciliğin daha ağır cezalara tabi tutulması hakkında bkz. TANERİ/ KAMIŞLI, s.857, 996.

Suçla korunan değerin aynı suç işleme kararının belirlenmesinde kıstas olarak kullanılması kanaatimizce zincirleme suç hükümleriyle bağdaşmamaktadır. Kanunun 43.maddesi *aynı suçun* birden fazla kez işlenmesi halini aramaktadır. Kanunun 102. maddesinde düzenlenen cinsel saldırı suçu ile 103. maddesinde düzenlenen çocukların cinsel istismarı suçu birbirinden farklı suç tipleridir.¹⁷³⁰ Türk Ceza Kanunu'nda aynı hukuki değeri koruyan birden fazla suç tipinin mevcudiyeti tabiidir. Ancak bu durum aynı hukuki değeri koruyan suçların aynı suç tipini oluşturduğu anlamına gelmemektedir. İncelediğimiz kararda da Yargıtay Ceza Genel Kurulu nitelikli cinsel saldırı ve çocukların nitelikli cinsel istismarı suçlarının aynı suç olduğuna yönelik hüküm kurarken gerekçesinde bu suçların aynı hukuki değeri koruduğuna değinmiştir. Oysa bu iki suç tipiyle korunan hukuksal değerler birebir örtüşmemektedir.¹⁷³¹¹⁷³² Cinsel saldırı suçuyla korunan hukuki değer kişinin cinsel dokunulmazlığı¹⁷³³, cinsel

¹⁷³⁰ Cinsel saldırı suçu ile çocukların cinsel istismarı suçunun aynı suç sayılmayacağı hakkında benzer görüş için bkz. **ARTUÇ** s.56.

¹⁷³¹ Keza bu husus aynı Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun inceleme konusu kararında da belirtilmektedir. "*Cinsel saldırı suçunda korunan hukuki değer; kişilerin cinsel özgürlüğü ve dokunulmazlığı ise de çocukların cinsel istismarı suçunda kişilerin cinsel özgürlüğü ve dokunulmazlığı yanında, özellikle mağdurun erken cinsel deneyimden uzak tutulması ve bu yolla çocuğun engelsiz (sağlıklı) biçimde cinsel gelişiminin korunması amacı da güdülmüştür. Kanun'un cinsel saldırı yerine cinsel istismar deyimini tercih etmesi de bunu açıkça göstermektedir. Çünkü yaş veya içinde bulunduğu durum itibarıyla mağdur kendisine yönelik davranışın cinsel içerikli olduğunu dahi genellikle algılayabilecek durumda değildir (Durmuş Tezcan-Mustafa Ruhan Erdem-Murat Önok, Teorik ve Pratik Ceza Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara 2023, 21. Baskı, s. 379).*"

¹⁷³² Çocukların cinsel istismarı suçu ile cinsel saldırı suçunda korunan hukuki menfaatin farklı olduğuna yönelik daha detaylı açıklama için bkz. **TANER** s.361 vd.

¹⁷³³ Bu suçla korunan hukuksal değerin cinsel dokunulmazlık değil cinsel özgürlük olduğuna dair bkz. **ÜNVER Yener**, "Cinsel Dokunulmazlığa ve Genel Ahlaka Kaşı Suçlar", Türk Ceza Kanununun 2 yılı Teori ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar, Türk Ceza Hukuku Derneği, İstanbul, 2008, s.294-342. s.295, 296.

özgürlüğü iken¹⁷³⁴¹⁷³⁵; çocukların cinsel istismarı suçuyla korunan hukuki değer¹⁷³⁶ çocuğun cinsel dokunulmazlığı¹⁷³⁷, cinsel özgürlüğü¹⁷³⁸ yanında yararı¹⁷³⁹, cinsel yönden istismar edilmeme hakkı¹⁷⁴⁰, ruh ve beden bütünlüğü, cinsel hayatıyla ilgili karar alabilme yeteneğini geliştirme imkânı, gelişim ve sağlık hakkıdır.¹⁷⁴¹¹⁷⁴² Çocuğun cinsel faaliyetlerle erken yaşta tanışması dengesini bozacak, henüz gelişim aşamasında olan kişiliğine zarar verecektir.¹⁷⁴³ Görüldüğü üzere belirtilen suç tiplerinin korudukları hukuki değerler aynı olmamakla beraber aksi varsayılsa dahi belirtmiş olduğumuz üzere bu suçlar birbirinden farklı suçlardır.

Benzer şekilde çocukların nitelikli cinsel istismarı suçu ile nitelikli cinsel saldırı suçunun maddi unsuru da birbirinden farklıdır. Çocukların nitelikli cinsel istismarı suçunda mağdur ve aynı zamanda suçun konusu; on beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam

¹⁷³⁴ **BAYRAKTAR Köksal / KESKİN KIZIROĞLU Serap / YILDIZ Ali Kemal / ALTUNÇ Sinan / BOSTANCI BOZBAYINDIR Gülşah / ERMAN Barış / KURT Gülşah / SINAR Hasan / EROĞLU ERMAN Fulya**, Özel Ceza Hukuku Cilt II: Kişilere Karşı Suçlar -1- (TCK m.81-105), 1. Baskı, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017. s.469,470,471; **HAFIZOĞULLARI Zeki / ÖZEN Muharrem**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, 4. Baskı, Ankara: US-A Yayıncılık, 2015. 159; **ÖZBEK Veli Özer / DOĞAN Koray / BACAKSIZ Pınar**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 19. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024. s.329; **TEZCAN / ERDEM / ÖNOK** s.321; **ARTUK Mehmet Emin / GÖKCEN Ahmet / ALŞAHİN Mehmet Emin / ÇAKIR Kerim**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 20. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2022. s.372; **KOCA Mahmut / ÜZÜLMEZ İlhan**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 10. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2024. s.371; **TANERs.86; ŞEN Ersan/ MAVİŞ Mert/ ŞAHİN Buğra**, Cinsel Suçlar, 2. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024. s.19.

¹⁷³⁵ Cinsel saldırının mağdurun fiziksel ve ruhsal bütünlüğünün de korunduğuna dair bkzn. **ÖZBEK / DOĞAN / BACAKSIZ** s.330; **ARTUK/ GÖKCEN/ ALŞAHİN/ ÇAKIR**, Ceza Hukuku Özel Hükümler s.372.

¹⁷³⁶ Cinsel istismar suçuyla korunan hukuki menfaate ilişkin doktrindeki görüşlere dair daha detaylı bilgi için bkzn. **MEMİŞ KARTAL Pınar**, Türk Ceza Hukukunda Çocukların Cinsel İstismarı, İstanbul: Der Yayınları, 2014. s.140 vd.

¹⁷³⁷ Cinsel istismar suçuyla korunan hukuki menfaatin öncelikle çocuğun ruh ve beden gelişimi ile cinsel dokunulmazlığı olduğuna dair bkzn. **MEMİŞ KARTAL** s.143.

¹⁷³⁸ **ÜNVER**, Cinsel Dokunulmazlığa ve Genel Ahlaka Karşı Suçlar s.311.

¹⁷³⁹ **ARTUK/ GÖKCEN/ ALŞAHİN/ ÇAKIR**, Ceza Hukuku Özel Hükümler s.393.

¹⁷⁴⁰ **ÖZBEK / DOĞAN / BACAKSIZ** s.359.

¹⁷⁴¹ **BAYRAKTAR / KESKİN KIZIROĞLU / YILDIZ / ALTUNÇ / BOSTANCI BOZBAYINDIR / ERMAN / KURT / SINAR / EROĞLU ERMAN** s.502; **TEZCAN / ERDEM / ÖNOK** s.379.

¹⁷⁴² Kanunun bu sebeple cinsel saldırı yerine cinsel istismar ifadesini tercih etmesi hakkında bkzn. **TEZCAN / ERDEM / ÖNOK** s.379.

¹⁷⁴³ **TANER** s.362.

ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuk ya da on beş yaşını tamamlamış olmakla birlikte cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak kendisine karşı cinsel davranış gerçekleştirilen çocuk olabilmektedir. Türk Ceza Kanunu 6. maddesinde çocuğu “*henüz onsekiz yaşını doldurmamış kişi*” olarak tanımlamaktadır. Mağdurun on iki yaşını tamamlamamış olması halinde alt sınırı daha yukarıdan ceza verilecektir. Nitelikli cinsel saldırı suçunda ise mağdur ve aynı zamanda suçun konusu çocuk olmayan kişidir.¹⁷⁴⁴ Belirtilen sebeplerden dolayı bu iki suçun maddi konusu birbiriyle örtüşmemektedir. Nitekim Yargıtay Ceza Genel Kurulu da 24.05.2023 tarih ve 2022/46 Esas, 2023/303 Karar numaralı kararında çocukların nitelikli cinsel istismarı ve reşit olmayanla cinsel ilişki suçları arasında zincirleme suç hükümlerinin tatbik edilmeyeceğine hükmetmiştir.¹⁷⁴⁵

Fail mağdurun kimliğine yönelik madde metninde belirtilen hususların bilincinde olmalıdır.¹⁷⁴⁶ Buna göre failin, mağdurun yaşına yönelik bilgisi de kastın kapsamındadır. Çocukların nitelikli cinsel istismarı suçunda failin kastı on beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuğun ya da on beş yaşını tamamlamış olmakla beraber cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak çocuğun vücuduna organ veya sair bir cisim sokulmasına yöneliktir. Fail mağdurun çocuk olduğu bilgisine sahiptir. Nitelikli cinsel saldırıda ise failin kastı çocuk olmayan kişinin vücuduna organ veya sair bir cisim sokulmasına yöneliktir. Bu suçta

¹⁷⁴⁴ TEZCAN / ERDEM / ÖNOK s.325; ARTUK/ GÖKCEN/ ALŞAHİN/ ÇAKIR, Ceza Hukuku Özel Hükümler s.376; KOCA / ÜZÜLMEZ, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler s.372; TANER, s.89; ŞEN/ MAVİŞ/ ŞAHİN s.21; ÇALIŞKAN Suat, Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar ve Cinsel Amaçlı Hürriyetinden Yoksun Kılma Suçu, 1. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2013. s.4, 5.

¹⁷⁴⁵ “...bu bakımdan **hukuki konuları aynı olmakla birlikte muhakeme şartları ve maddi unsurları bakımından önemli farklılıklar gösteren bu suçların, birbirlerinin daha ağır ya da daha hafif cezayı gerektiren nitelikli şekilleri olarak kabul edilememeleri ve dolayısıyla TCK’nın 43. maddesi anlamında aynı suç kapsamında değerlendirilememeleri karşısında, suça sürüklenen çocuğun mağdurenin 15 yaşını ikmal etmeden önce 2012 yılı Ocak ya da Şubat ayında gerçekleşen eylemi nedeniyle TCK’nın 103/2. maddesinde düzenlenen çocuğun nitelikli cinsel istismarı ile mağdure 15 yaşını tamamladıktan sonra 2012 yılı Temmuz ya da Ağustos ayında gerçekleşen eylemi dolayısıyla şikâyet şartı da dikkate alınarak TCK’nın 104/1. maddesinde düzenlenen reşit olmayanla cinsel ilişki suçlarından ayrı ayrı cezalandırılması gerektiği kabul edilmelidir.”**

(<https://karararama.yargitay.gov.tr/> E.T.25.03.2025)

¹⁷⁴⁶ İÇEL, Ceza Hukuku Genel Hükümler, s.445.

mağdura yönelik cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir neden aranmamaktadır.

Açıklamalarımızın ardından sonuç olarak failin mağdura yönelik on dört yaşında başlayıp yirmi sekiz yaşına kadar devam eden eylemleri dolayısıyla sorumluluğunu incelediğimizde kanaatimizce on dört yaşından on sekiz yaşını tamamladığı aşamaya kadarki kısımda birden çok defa gerçekleştirdiği filleri dolayısıyla zincirleme şekilde çocukların nitelikli cinsel istismarı suçundan, on sekiz yaşını tamamlamasından sonra birden çok defa gerçekleştirdiği fiilleri dolayısıyla zincirleme şekilde nitelikli cinsel saldırı suçundan ayrı ayrı cezalandırılması gerekmektedir.¹⁷⁴⁷

Kanundaki mevcut düzenleme gereğince çocukların cinsel istismarı ve cinsel saldırı suçlarında zincirleme suç hükümleri tatbik edilmektedir. Kanaatimizce bu hususta değişikliğe gidilmelidir. Daha önce de belirttiğimiz üzere ceza hukukunun temel ilkesi failin işlenen suç sayısınca cezalandırılmasıdır. Temel ilkenin istisnalarından birini teşkil eden bir kurumun bu denli yaygın olarak neredeyse her suç tipine uygulanması ceza hukukunun niteliği ile uyumsuzdur.¹⁷⁴⁸ Nitekim kanunkoyucu da bunun farkında olarak zincirleme suç hükümlerinin tatbik edilmeyeceği istisnai suç tiplerini düzenlemiştir.¹⁷⁴⁹

Suç politikası gereği kasten öldürme, kasten yaralama, işkence ve yağma suçlarında¹⁷⁵⁰ zincirleme suç hükümleri uygulanmamaktadır.¹⁷⁵¹¹⁷⁵²

¹⁷⁴⁷ **ÖZBEK / DOĞAN / BACAKSIZ** s.378.

¹⁷⁴⁸ Eski Kanun döneminde Kanunda suçlar arasında zincirleme suçun tatbiki bakımından bir ayırım gözetilmemesine rağmen Yargıtay'ın kişilere karşı işlenen suçlarda zincirleme suç hükümlerini değil, gerçek içtima hükümlerini uyguladığına dair bkz. **ARTUK/ GÖKCEN/ YENİDÜNYA** s.1414.

¹⁷⁴⁹ Alman doktrininde kişilere karşı işlenen suçlarda zincirleme suç hükümlerinin uygulanmaması gerektiği hakkındaki görüş için bkz. **ÖZEN** s.224.

¹⁷⁵⁰ Özbek, sayılı suçlarda zincirleme suç hükümlerinin korunan hukuki değer önemi nedeniyle tatbik edilmediğini belirtmektedir. **ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAKSIZ / BAŞBÜYÜK** s.598. Belirtilen istisnai suçların diğer suçlara göre daha ağır sonuçları olduğu için zincirleme suç hükümleri kapsamının dışına çıkarıldığı varsayıldığında bu suçlardan çok daha ağır şekilde cezalandırılan diğer bazı suçlara zincirleme suç hükümlerinin tatbikinin mümkün olması hakkında bkz. **SANCAR**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Zincirleme Suç, s.257. İstisnai suçların seçiminde hangi gerekçeye dayanıldığıнын belirtilmemesinin eleştirisi hakkında bkz. **İŞTEN** s.144,145.

¹⁷⁵¹ **ARTUK/ GÖKCEN/ ALŞAHİN/ ÇAKIR**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, s.797; **ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAKSIZ / BAŞBÜYÜK** s.598.

¹⁷⁵² Belirtilen suçlarda zincirleme suç hükümlerinin uygulanamamasının bu kurumun yapısı ile bağdaşmadığına ve eşitlik ilkesi bakımından sorun yaratabileceğine dair bkz. **SANCAR**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Zincirleme Suç, s.257.

29/6/2005 tarihli ve 5377 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle madde metninden çıkarılmadan¹⁷⁵³ önce cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı suçları da istisnalar arasında sayılmakta ve zincirleme suç hükümleri uygulanamamaktaydı. Madde gerekçesinde bu suçların istisnalar arasından çıkarılma sebebi olarak; *cinsel saldırı ve çocukların cinsel istismarı suçlarının aynı kişiye karşı müteaddit defa işlenmesi halinde gerçek içtima hükümlerinin uygulanması gerektiği yönündeki düzenleme, başta Yargıtay olmak üzere hakim ve savcılarda ispat sorunu*¹⁷⁵⁴ ve *ölçüsüz ceza miktarlarının*¹⁷⁵⁵ ortaya çıkması bakımından ciddi endişelere neden olması gösterilmiştir.¹⁷⁵⁶ Haksız sonuçlar doğuracağından endişe edilerek zincirleme suç hükümlerinin uygulanmadığı istisnai suçlara¹⁷⁵⁷ kanımızca korudukları hukuki değer önemi gereği, ceza adaletinin temini¹⁷⁵⁸ ve bu suçlarla daha etkin bir mücadele için¹⁷⁵⁹ cinsel saldırı ve çocukların cinsel istismarı suçlarının da geri getirilmesi gerekmektedir.¹⁷⁶⁰ Failin bu suçları işlemeye yönelik ısrarı failin lehine değil bilakis aleyhine sonuç

¹⁷⁵³ Cinsel dokunulmazlığa karşı suçların zincirleme suçun uygulanmayacağına ilişkin düzenlemede belirtilen suçlar içerisinde çıkarılmasının yerinde olmadığına dair bkz. **MEMİŞ KARTAL** s.231, 232.

¹⁷⁵⁴ İspat zorluğunun suç işleme kararının geniş yorumlanmasına dayanak oluşturamayacağı hakkında bkz. **BULUT** s.58, 59. Ceza muhakemesi hukukuna ait bir konunun doğrudan maddi ceza hukukuyla ilişkilendirilmesinin yerinde olmaması hakkında bkz. **İŞTEN** s.147; **ÖZEN** s.229 Özen; bütün suçlarda ispat sorununun bulunduğunu, zincirleme suçun temelini oluşturan suç işleme kararındaki birlik koşulunun başlı başına ispat sorunu olduğunu, zincirleme suçun kapsamı dışında tutulan istisnai suçlarda da ispat sorunu yaşanabileceğini belirtmektedir. **ÖZEN** s.229.

¹⁷⁵⁵ Zincirleme suç hükümlerinin uygulanmadığı istisnai suçlarda da ciddi ceza miktarlarının ortaya çıkacağından bahisle kanun koyucunun gerekçede belirtmiş olduğu ölçüsüz ceza miktarlarının ortaya çıkacağı endişesinin yerinde olmadığı hakkında bkz. **İŞTEN** s.147; **ÖZEN** s.231.

¹⁷⁵⁶ TBMM'nin 22. Dönem, 3. Yasama Yılı 901 Sıra Sayılı Kilis Milletvekili Hasan Kara ile 2 Milletvekilinin; Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu'nda bu husus belirtilmektedir. **ARTUK/ GÖKCEN/ ALŞAHİN/ ÇAKIR**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, s.798; **ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAKSIZ / BAŞBÜYÜK** s.598; **ÖZGENÇ** s.694,695.

¹⁷⁵⁷ **ZAFER** s.504.

¹⁷⁵⁸ **İŞTEN** s.147, 148.

¹⁷⁵⁹ **ÖZBEK / DOĞAN / MERAKLI / BACAKSIZ / BAŞBÜYÜK** s.598.

¹⁷⁶⁰ Cinsel suçların ispatındaki güçlüğü suçun gerçekleşme sayısından bağımsız bir güçlük olduğu ve bu suçlarda zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasının adeta failin sonraki eyleminin mazur görülmesi anlamına geleceği ve bu durumun gerek suç teorisi gerekse de suç politikası bakımından kabul edilemeyeceği hakkında bkz. **DÜLGER** s.851.

doğurmalıdır.¹⁷⁶¹ Zincirleme suç; hırsızlık suçu gibi bir defada yahut birkaç defada işlenmesi arasında mağdur açısından önemli farklar bulunmayan suç tipleri bakımından uygulamaya konulmuş bir kurum olup zaman içerisinde diğer suçlara da sirayet etmiştir. Nitekim örneğin bir hırsızın kasadan bir gün 500 lira, ertesi gün 400 lira çalması ile bir günde 900 lira çalması arasında mağduriyet bağlamında ciddi farklar bulunmamaktadır. Ancak aynı hususu çocukların nitelikli cinsel istismarı veya nitelikli cinsel saldırı suçları bakımından söylememiz elbette mümkün olmayacaktır.¹⁷⁶² Ceza sistemi kişilerin mağdur olmasını önleyici bir sisteme ek olarak mağdurların tekrarı muhtemel mağduriyetlere karşı korunmasını sağlayacak bir yaptırım sistemi de kurmalıdır. Bu da failin bu suçları işlemek suretiyle ihlal ettiği hukuksal değer ile karşılaşacağı ceza yaptırımı arasındaki dengenin gözetilmesi ile mümkündür.¹⁷⁶³ Birden fazla defa aynı suçu işlemesi halinde suçu bir defa işlediği zaman karşılaşacağı cezanın en fazla dörtte üç fazlasıyla cezalandırılacağını bilen bir failin yeniden ve hatta işleyebildiği kadar suç işleme olasılığının yüksek olduğu gerçeği göz önüne alınmalıdır.

Çocukların nitelikli cinsel istismarı suçu ile nitelikli cinsel saldırı suçları bakımından zincirleme suç hükümlerinin tatbikinin mümkün olduğu mevcut durumda dahi “aynı suç işleme kararı” kavramının yorumu yöntemiyle belirtilen suçlarda zincirleme suç hükümlerinin uygulanamayacağı sonucuna ulaşılabilecektir. Hayatın olağan akışı ve eşyanın tabiatı gereği failin sonradan gerçekleştirdiği eylemlerin önceden alınmış bir karara dayandığını söylemenin zor, hatta imkânsız olduğu durumlar vardır.¹⁷⁶⁴ Somut olayda da bu durumun bir örneğini teşkil etmektedir. Failin gerçekleştirmiş olduğu eylemler tek bir karara değil, aksine çıkan fırsatların değerlendirilmesi suretiyle birden çok karara dayanmaktadır.¹⁷⁶⁵ Nitekim failin gerçekleştireceği ilk fiilinden önce alacağı kararla uzun bir süre aynı

¹⁷⁶¹ **SANCAR**, Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Zincirleme Suç, s.258; **SANCAR**, Müteselsil Suç, s.161.

¹⁷⁶² Zincirleme suçun sadece malvarlığı aleyhine işlenen suçlar ile sınırlı tutulması gerektiği hakkında bkzn. **ÖZEN** s.227.

¹⁷⁶³ **ÜNVER**, Yargıtay 5. Ceza Dairesinin Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlara İlişkin Bazı Kararlarının Değerlendirilmesi, s.239.

¹⁷⁶⁴ **ÜNVER**, Yargıtay 5. Ceza Dairesinin Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlara İlişkin Bazı Kararlarının Değerlendirilmesi, s.221.

¹⁷⁶⁵ Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda suçun maddi konusunun mağdurun kendisi olduğu, edilgen olmadığı için failin fiil üzerinde mutlak tasarrufu bulunmadığı, her bir suçta ayrı bir kastla, yeni bir kararla hareket ettiğinin karine olarak kabul edilebilmesinden dolayı bu suçların zincirleme suç kapsamına alınmasının doğru olmadığı hakkında bkzn. **ÖZEN** s.231.

eylemleri gerçekleştireceğini varsaymak mantık kurallarıyla bağdaşmamaktadır.¹⁷⁶⁶ Eylemlerin aynı suç kararıyla işlenip işlenmediği araştırılmaksızın peşinen zincirleme suç hükümleri tatbik edilmemelidir.¹⁷⁶⁷

Yararlanılan Kaynaklar

AKBULUT Berrin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 11. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2024.

ARTUÇ Mustafa, "Zincirleme Suç", Terazi Hukuk Dergisi, C.3, S28, 2008, s.45-66.

ARTUK Mehmet Emin / GÖKCEN Ahmet / ALŞAHİN Mehmet Emin / ÇAKIR Kerim, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 18. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2024.

ARTUK Mehmet Emin / GÖKCEN Ahmet / ALŞAHİN Mehmet Emin / ÇAKIR Kerim, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 20. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2022.

ARTUK Mehmet Emin/ GÖKCEN Ahmet/ YENİDÜNYA A. Caner, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Cilt:1, 2. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2014.

BAYRAKTAR Köksal / KESKİN KIZIROĞLU Serap / YILDIZ Ali Kemal / ALTUNÇ Sinan / BOSTANCI BOZBAYINDIR Gülşah / ERMAN Barış / KURT Gülşah / SINAR Hasan / EROĞLU ERMAN Fulya, Özel Ceza Hukuku Cilt II: Kişilere Karşı Suçlar -1- (TCK m.81-105), 1. Baskı, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017.

BULUT İlhan, "Zincirleme Suçta "Bir Suç İşleme Kararı" Kavramı ve Yargıtay İçtihatları Çerçevesinde İncelenmesi", İMHFD, C. 10, S. 1, 2025, s. 33-68.

¹⁷⁶⁶ **ÜNVER**, Yargıtay 5. Ceza Dairesinin Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlara İlişkin Bazı Kararlarının Değerlendirilmesi, s.222. Yazar; "*Sadece sanığa acımak ve az ceza almasını sağlamak düşüncesi, ispat yükümlülüğünden kaynaklanan adli görevleri, bir varsayıma kurban etmeyi meşru kılamaz.*" demek suretiyle aynı suçu işleme kararı kavramının araştırılması hususunun önemine dikkat çekmektedir.

¹⁷⁶⁷ **ÜNVER**, Yargıtay 5. Ceza Dairesinin Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlara İlişkin Bazı Kararlarının Değerlendirilmesi, s.223.
YÜHFD Cilt: XXII Sayı:2 (2025)

CENTEL Nur / ZAFER Hamide / ÇAKMUT Özlem, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 10. Baskı, Beta Yayıncılık, 2017.

ÇALIŞKAN Suat, Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar ve Cinsel Amaçlı Hürriyetinden Yoksun Kılma Suçu, 1. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2013.

DEMİRBAŞ Timur, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 19. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024.

DÖNMEZER Sulhi / ERMAN Sahir, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku (Cilt II), 14. Bakı, İstanbul: Der Yayınları, 2019.

DÜLGER Murat Volkan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 2. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023.

GÖKCAN Hasan Tahsin/ ARTUÇ Mustafa, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Cilt:11, 1. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2021.

GÖKTÜRK Neslihan, “Türk Hukuku’nda Suçların İçtimai”, Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, C.2, S.1-2, 2014, s.31-59.

HAFIZOĞULLARI Zeki / ÖZEN Muharrem, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, 4. Baskı, Ankara: US-A Yayıncılık, 2015.

HAKERİ Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 22. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.

İÇEL Kayıhan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, İstanbul: Beta Yayıncılık, 2023.

İÇEL Kayıhan, Suçların İçtimai, İstanbul: Sermet Matbaası, 1972.

İŞTEN İnanç, Türk Ceza Hukukunda Suçların İçtimai, 1. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2021.

KOCA Mahmut / ÜZÜLMEZ İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 17. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024.

KOCA Mahmut / ÜZÜLMEZ İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 10. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2024.

MAHMUTOĞLU Fatih Selami / KARADENİZ Serra, Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler Şerhi, 2. Baskı, İstanbul: Beta Yayıncılık, 2021.

MEMİŞ KARTAL Pınar, Türk Ceza Hukukunda Çocukların Cinsel İstismarı, İstanbul: Der Yayınları, 2014.

ÖZBEK Veli Özer / DOĞAN Koray / BACAKSIZ Pınar, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 19. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024.

ÖZBEK Veli Özer / DOĞAN Koray / MERAKLI Serkan / BACAKSIZ Pınar / BAŞBÜYÜK İsa, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 15. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024.

ÖZEN Mustafa, Suçların İçtimaı, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2008.

ÖZGENÇ İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 20. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024.

SANCAR Türkan Yalçın, Müteselsil Suç, 1. Baskı, Ankara: Seçkin Yayınevi, 1995.

SANCAR, Türkan Yalçın, “Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Zincirleme Suç”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.70, 2007, s.244-259..

SOYASLAN Doğan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 11. Baskı, Ankara: Legem Yayınevi, 2024.

ŞEN Ersan/ MAVİŞ Mert/ ŞAHİN Buğra, Cinsel Suçlar, 2. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024.

TANER, Fahri Gökçen, Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar, 3. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023.

TANERİ Gökhan/ KAMIŞLI Gani, Dolandırıcılık – Sahtecilik – Güveni Kötüye Kullanma Suçları, 3. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024.

TEZCAN Durmuş / ERDEM Mustafa Ruhan / ÖNOK R. Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 21. Baskı, Ankara: Seçkin Yayınları, 2023.

TOSUN Öztekin, "Müeselsel Suçlar", İHFM C.22, S.1-4,1957, s.124-149.

ÜNVER Yener, “Cinsel Dokunulmazlığa ve Genel Ahlaka Karşı Suçlar”, Türk Ceza Kanununun 2 yılı Teori ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar, Türk Ceza Hukuku Derneği, İstanbul, 2008, s.294-342.

ÜNVER Yener, “Yargıtay 5. Ceza Dairesinin Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlara İlişkin Bazı Kararlarının Değerlendirilmesi”, Yargıtay Kararları Çerçevesinde Ceza Hukuku Sempozyumu (14-15 Ocak 2011) Ankara, 2011. s.217-243.

ZAFER Hamide, Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m.1-75, 6. Baskı, İstanbul: Beta Yayıncılık, 2016.